

Sem sa chodí zomierať! Objednali si na klinike smrť aj Slováci?

Nový čas 05.07.2011

<http://www.cas.sk/clanok/201613/sem-sa-chodi-zomierat-objednali-si-na-klinike-smrt-aj-slovaci.html>

Eutanázia. Slovo, ktoré vo väčšine ľudí vyvoláva zimomriavky, lebo pripomína smrť.

Pre smrť v Dignitase sa rozhodol aj milionár Peter Smedley († 71).

Autor: profimedia.sk

Pre niektorých ťažko chorých **pacientov** sa však dobrovoľný odchod z tohto sveta za odbornej asistencie lekárov stal vykúpením. Pred dvoma týždňami sa táto téma stala aktuálna aj na Slovensku, keď zdravotník Jaroslav Dobiaš (29) pomohol zo sveta ťažko chorej Ľuboslave Sečovej († 63). **Najprv sa javilo, že ho o to požiadala, neskôr sa ukázalo, že bola v kóme a nič také nemohla spraviť.** Eutanázia je na Slovensku tak či tak zakázaná, ale napr. v Belgicku či v Holandsku je možná. **Najotvorenejšie sa k tejto otázke stavajú vo Švajčiarsku, kde lekári pacientom asistujú pri samovražde už 11 rokov.**

Eutanáziu vo Švajčiarsku vykonáva nadácia Dignitas, ktorú v roku 1998 založil právnik a novinár Ludwig A. Minelli (78). **Motto spoločnosti je jasné: Dôstojne žiť, dôstojne zomrieť.** Minelliho nezaujímajú otázky o morálke a na asistovanú samovraždu má jasný názor. "Smrť je koniec nášho života. **Po dobrom živote by sme mali mať dobrú smrť a dobrá smrť je smrť bez bolesti,** keď si môžete povedať - mal som dobrý život a teraz môžem prejsť na druhú stranu," vysvetľuje svoju misiu, ktorá poburuje najmä cirkvi.

Aj unavení životom

Prísť zomrieť do Dignitasu však nie je také jednoduché. Nefunguje to tak, že iba zaklopete na bránu kliniky a o pár hodín vynesú vašu mŕtvolu.

Celý proces asistovanej samovraždy má niekoľko fáz. Na začiatku sa záujemca musí stať členom nadácie Dignitas. **Zápisné je 160 eur, ďalej sa každý rok platí príspevok v minimálnej výške 65 eur. Z týchto peňazí sú financované služby, ale aj ďalší rozvoj spoločnosti. Ďalšie peniaze zaplatí potom pred samotnou asistovanou smrťou.**

Spolok sa na svojej webovej stránke hrdí, že má viac ako 5 500 členov zo 60 krajín. Vraj sú medzi nimi aj Slováci.

Ľudia sa teda členmi nadácie stávajú "pre istotu" - ak nevyliciteľne ochorejú, alebo ak by sa ich choroba stala neznesiteľnou, majú sa na koho obrátiť, aby ich zbavil utrpenia. **Šokujúcim údajom je fakt, že 21 percent ľudí, ktorým v Dignitase umožnili zomrieť, netrpelo nevyliciteľnou chorobou, ale skôr únavou zo života.** "Máme veľa členov, ktorí mali roky depresiu. Hovorili, snažili sa, ale žiadne procedúry nefungovali. Mal som depresiu 15 rokov a nemám v úmysle žiť takto ďalších 15 rokov. Mám im povedať nie?" obhajuje Minelli svoj postoj, ktorý je v rozpore s náboženskými zásadami nedovoľujúcimi samovraždu ani vraždu.

Budova Dignitasa na okraji Zürichu. Autor: profimedia.sk

Kokteil smrti

Ak sa človek rozhodne pre asistovanú samovraždu, musí zaslať do Dignitase svoju lekársku správu, po ktorej nasleduje schôdzka nielen s pracovníkmi kliniky, ale aj s nezávislým lekárom. S tým absolvuje dve [stretnutia](#)

, medzi ktorými musí byť dlhší časový úsek. **Pacient ďalej musí podpísať vyhlásenie, v ktorom uvádza, že túži po smrti.** Listinu musia, prirodzene, podpísať nezávislí svedkovia. V prípade, že pacient nie je schopný podpísať sa, nakrúti sa krátke video, v ktorom deklaruje svoju identitu i túžbu zomrieť. Listina i video sa uložia do archívu a použijú sa v prípadných neskorších súdnych sporoch.

Ešte predtým, ako príde k usmrteniu pacienta, zamestnanci sa ho niekoľkokrát pýtajú, či si svoj úmysel nerozmyslel. **Poslednýkrát túto otázku dostáva len niekoľko minút pred smrťou. "V prvom rade chceme vidieť, či ľudom môžeme pomôcť v ich živote. Ak sa to ukáže nemožné alebo nechcené, sme, v princípe, pripravení pomôcť im opustiť život."**

Vo väčšine prípadov, keď už klientovi oznámia, že môže prísť a skončiť so životom, tak sa zrazu odmlčí a Dignitas už nikdy nekontaktuje. **"Tým ľudom sme zrazu dali šancu na výber, aby sa mohli rozhodnúť žiť.** Predtým nevideli žiadnu inú cestu ako smrť."

Ak je klient naďalej odhodlaný, v Dignitase mu podajú smrtiaci koktejl. Smrť vyvolá látka pentobarbital sodný, ktorý pacientom podávajú vo vode či v ovocnom džúse. Pentobarbital sodný utlmí centrálnu nervovú sústavu, spôsobí ospalosť a pacient do 10 minút zaspí. Neskôr anestézia prejde do kómy, dýchanie je povrchné. **Do 30 minút nastane smrť, ktorá je spôsobená zastavením dychu.**

V sprievode blízkých

Asistovaná samovražda nie je lacná záležitosť. Členské poplatky ju ani zďaleka nepokryjú. **V Dignitase si účtujú ďalších 2 780 eur za prípravu a asistenciu pri samovražde. V prípade, že klinika si vezme na starosť aj rodinné povinnosti ako pohreb či administratívne poplatky, vypýta si od pacienta až 4 860 eur!**

Mnohí pacienti neprichádzajú zomrieť do Švajčiarska sami, ale často v sprievode rodiny či priateľov - v Dignitase si spomínajú na prípad, keď mal pacient so sebou 12 blízkých. Pracovníci im dokonca ochotne poradia, kde a ako stráviť posledné dni - odporúčajú dobré reštaurácie, kde si môžu ísť povyzaziť, kiná či výlety do Álp. Mnohí príbuzní sú dokonca pri tom, keď ich blízky vypije smrtiaci kokteil.

O posledných hodinách človeka dokázala otvorene pre britský [časopis](#)

Guardian porozprávať niekoľkoročná pracovníčka Dignitasu Beatrice Bucher: "Neustále sa ich pýtam, či sa nechcú vrátiť domov. **Stalo sa už viackrát, že som pomohla ľuďom vrátiť sa potom, čo zmenili svoj názor. Jedna žena mi potom viackrát telefonovala, aby sa mi podakovala, že som jej zachránila život.**" Beatrice Bucher spomína, že ľudia svoje posledné chvíle života prežívajú rôzne. S niektorými sedí pri stole a rozpráva sa s nimi o ich živote a rodine. Niekedy sú ľudia, ktorí idú zomrieť, nahnevani a panovační a hovoria jej, aby sa ponáhľala. Najviac sa jej do pamäti vryl prípad jednej 50-ročnej ženy, ktorá bola veľmi chorá: "Nemala príliš dobrý [vzťah](#) so svojimi dcérami. Bolo to veľmi nervózne. Po tom, čo vypila nápoj, objala svoje dcéry a povedala: 'Ľúbim vás, ste to najlepšie.' Ony potom povedali, že to bolo po prvýkrát, čo ich objala."

Smrť v paneláku

Švajčiarska klinika od začiatku bojuje s mnohými protivníkmi i škandálmi. Rozhodne nie šťastným riešením bolo, že nadácia si "izby smrti" prenajímala 10 rokov v obyčajnom obytnom dome. Obyvatelia domu po celý ten čas bombardovali miestne úrady so sťažnosťami. **Nebolo práve najprijemnejšie neustále vidieť vchádzať do ich domu cudzích ľudí, ale aj zdravotníkov a policajtov. Pred domom ležali prázdne truhly, vo výťahu sa nachádzali vrecia s mŕtvolami.**

Už dva roky má však klinika svoju vlastnú budovu v priemyselnej časti Zürichu. **Izby sú jednoduché, čisté a slnečné, postele nemocničné, nábytok strohý, zdobí ho pár kvetov či gýčová soška anjelika.** Izby nepôsobia pohrebne, mnohí pacienti v nich však netúžia zomrieť. Smrť si želajú napríklad vo svojom aute - a v Dignitase im vyhovejú.

Ďalší škandál sa odohral v apríli minulého roku, keď polícia našla v Zürišskom jazere viac ako 60 kremačných úrn. Mali na sebe logo krematória Nordheim, ktorých služby Dignitas využíva. Bývalý zamestnanec potvrdil, že Dignitas tam hádže urny, robil tak dokonca aj sám Minelli.

Nedávno však mohli švajčiarski obchodníci so smrťou prísť o kšeft. Konzervatívni politici tvrdili, že propagácia eutanázie len škodí celkovému imidžu ich mesta a iniciovali miestne referendum. Lenže 85 percent voličov odmietlo návrh na skončenie legalizácie asistovanej vraždy a 87 percent odmietlo zastaviť jej vykonávanie pre cudzincov, ktorí do Zürichu pricestujú práve z tohto dôvodu.

Craig Evert († 59) v Dignitase čaká na podanie smrtiaceho kokteilu. Záber je z britského dokumentu z roku 2006. Autor: profimedia.sk

Umierali aj Slováci?

Dignitas tak naďalej môže ponúkať svoje služby nielen [domácim](#)

, ale aj cudzincom. V novembri 2009 Guardian Minelli uviedol, že na druhý svet v Dignitase odprevadili 1 032 ľudí. Bolo medzi nimi veľa cudzincov, predovšetkým Britov, Francúzov a Nemcov. Britským kráľovstvom otriasli predovšetkým dva prípady. Keď sa do Dignitasu v lete 2009 vybral po smrť dirigent Edward Downes († 85). Už roky bol hluchý a slepý a bol odkázaný na pomoc svojej manželky Joan († 74). Tej však diagnostikovali rozsiahlu rakovinu pečene a lekári jej dali len niekoľko týždňov života. Manželia sa rozhodli pre spoločnú smrť a odcestovali kvôli nej do Švajčiarska. Mnohí ľudia sa búrili a pýtali sa, ako je možné, že Downesovi vyhoveľi, nebol predsa smrteľne chorý, ale len slepý a hluchý.

Na druhý svet v Dignitase odprevadili aj 23-ročného anglického hráča rugby Daniela Jamesa. Po zranení na tréningu ostal ochrnutý od hrude nadol a život na vozíku bez športu si už nedokázal predstaviť...

Pokiaľ ide o Slovákov, spoločnosť Dignitas priznáva, že medzi jej klientmi sú aj Slováci. Bližšie informácie však neposkytli. Keď sme sa snažili s klinikou spojiť, ozval sa nahratý starý chrapľavý hlas z odkazovača. Až na niekoľký pokus sme sa dopracovali k pracovníčke pre klientov, tá nás ihneď odkázala na email. V tom sme po niekoľkých dňoch dostali iba strohé oficiálne vyjadrenia bez podrobností. Veci spojené so smrťou si v Dignitase strážia ako v záhrobí...

Autor: Nový Čas, Martina Solčanská